శ్రీ శుభమస్తు.

చిత్తోప రమణ శతకము.

ఈపుస్తకము

నైజాం యిలాకా నల్లగొండజిల్లా, హుజూర్ నగర్ తాలూకా

అడ్లూరు శివారు శోభనాద్రిపుర వాస్తవ్యులునగు

వేంకట శోభనాద్రి కవిచే

రచియింపబడి, ప్రకటింపబడియె.

మొదటి కూర్పు ౫౦౦ ప్రతులు.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ ముద్రాక్షరశాలయందు
మా. రాఘవాచార్యులవారిచే
ముద్రింపబడినది.

1925.

 [వెల 0—౩—0.

శుభమస్తు.

శ్రీమత్పరదేవతాయైనమః.

చిత్తోపరమణ శతకము.

ఉ. శ్రీగిరిజా సరస్వతుల ♦ శీఘ్రమెవిష్ణు కపర్ది సృష్టిల౯
సాగిలి మ్రొక్కి వేడుచును ♦ సారసవైరి ఖరాంశుమండలం
బాగతిచేసి తాపస వి ♦ హారత బెంపొనరించుచుండునో
నాగతుల౯ విసిష్టమయి ♦ నార్యులుమెచ్చ నుతించు చిత్తమా. 1

చ. హరియును శంభుమున్ విధియు ♦ నంచితమొప్పగ మూడురూపులై
పరగను వ్యాస వాల్మికులు ♦ పండితవర్యుడు కాళిదాసుడున్
నిరుపమవేత్తలై నిలచి ♦ నిండగుయోగమ శాస్త్రకావ్యముల్
పరచితజేసి హస్తతల ♦ పాటుననుంచిరి మ్రొక్కు చిత్తమా. 2

ఉ. తిన్నగ యాంధ్రసృష్టికిని ♦ దీర్పరినన్నయ దిక్కయజ్వ పో
తన్నయు శంభుదాసుడు త ♦ దాదిని గూర్చుచునున్నవారలున్
మన్నన సార్వభౌమకవి ♦ మాటికి పెద్దన ముక్కుతిమ్మనన్
యున్న కవీంద్రకోటులకు ♦ నూరికనూఱులు మ్రొక్కు చిత్తమా. 3

ఉ. శ్రీయొకపాదమ౯ బిరుదు ♦ చేకొనియుండిన కృష్ణశాస్త్రి సం
దేయనుపాయి శారద వి ♦ ధేయముగా కవిరాజటంచు తా
స్థాయినిజేసె నాయమకు ♦ సార్థకమొప్పగ కృష్ణభారతం
బీయెడ జేయుచున్న ఘను ♦ డేయని మ్రొక్కుము నిందు చిత్తమా. 4

ఉ. దేశములన్నియుం దిరిగి ♦ దెంపువహించి శతావధానముల్
జేసియు సత్కవీంద్రులని ♦ చేరువనున్న సభాదులెన్నగా
వాశికినెక్కు తిర్పతియు ♦ వన్నెకుదెచ్చిన వెంకటేశునిన్
భాశిల మ్రొక్కు బోధను ప్ర ♦ భాశిలనీతరి నింక చిత్తమా. 5

ఉ. శ్రీయుతమైన వెల్మకని ♦ క్షీర సముద్రపు యన్వయంబులో
బాయక నయ్యన్నశౌరి ♦ పండితుపత్నియు కామమాంబకున్
నేయముతోడ పుత్రుడిన ♦ నే నుదయించితి శోభనాద్రి నన్
కాయము వ్యర్ధమంచు కల ♦ కాలము చింతనజేయు చిత్తమా. 6

చ. శతకము శాస్త్ర సమ్మతము ♦ శాశ్వతబోధము నిర్విచారికిన్
పతకము ముక్తహారచయ ♦ పండితయుక్తము యోగిబృంద హృ
త్పతనము మోక్షసాధనము ♦ పాతక దగ్ధము పారమార్ధిక
వ్రతమునుగోరు తారకము ♦ వారక ముక్తిదమౌను చిత్తమా. 7

ఉ. సంతతి లేకయున్న మది ♦ జాలిబడున్ మనుజుండు నంతలో
సంతతిగల్గి బోయినను ♦ సార్వము పుత్రులకేడ్చు మానసం
బంత చికాకునొంది తన ♦ యాతనజెప్పను నొక్కనూను డ
త్యంతమనీషుడై చనిన ♦ యాతనిదుఃఖ మదెంతో చిత్తమా. 8

ఉ. చింతయు జెప్పశక్యమటె ♦ ఛీ యిదిప్రాణములున్న సావుగా
కెంతో దృఢంబు గల్గునదె ♦ నేమనిజెప్పను పూరికన్న నూ
రంతల దట్టమైన వ్యధ ♦ లంపటబెట్టదె యగ్నికీలలై
దంతరమే పురాకృతము ♦ దల్చిన దప్పదె మూఢచిత్తమా. 9

ఉ. ఎచ్చటనున్న నచ్చటనె ♦ హెచ్చుచునుండును తస్థళంబు మా
ముచ్చటదీర వాడబడు ♦ ముఖ్యము సంతతులేదులోపలన్
దిచ్చువరాలగచ్చు తగు ♦ దేయునవచ్చును వజ్రపఙ్క్తిగా
వచ్చును యచ్చులై దిశల ♦ వావిరికీర్తిని జెందు చిత్తమా. 10

ఉ. సచ్చరితంబులైన కృతి ♦ సంతతి కన్నను మిన్న యున్నదే
మచ్చికతోడ జెప్పినను ♦ మానక ముక్తి పదంబు జెందదే
యిచ్చును దీరదేసుఖము ♦ నేయడ గూడదె విన్నవించెదన్
బొచ్చము గాదు శ్రీహరిని ♦ బొందెడి మార్గము గల్గుచిత్తమా. 11

ఉ. భాసిల ముక్తికాంతయడ ♦ భావముజున్ని యనేక మోక్షమున్
వాసిగ దెచ్చుకొమ్ము పర ♦ వాసినివై విడబోకు నిత్యమున్

దాసికిదెమ్మ్ల సృష్టిని మి ♦ రాశిగ జూడకుసుమ్ము నేహ్యామా
గాసిలబోక నిర్గుణుని ♦ గన్గొను పేరువహించు చిత్తమా. 12

ఉ. ఆశకు మేరలేదు తను ♦ వాశనుజెందకు మత్సరంబుచే
నీశుని దూరిదూరి ఘన ♦ నీచములన్నియు నేనటంచు తా
నే శివమాడ్కి జిత్తులను ♦ నిందల బొందకు పాపకర్మివై
జేశిన తప్పులన్ని కడ ♦ జేయగ కృష్ణునివేడు చిత్తమా. 13

ఉ. హారికి సర్వశూన్యపద ♦ మారయు యోగిహృదాంత రంగ ము
ద్ధారికి సర్వపాపచయ ♦ దారివిదారికి యాగమాంత సం
చారికిభూరి విశ్రుతమ ♦ సార మనోమయకారికిన్ సదా
చారికి భక్తవత్సల వి ♦ చారికిమ్రొక్కుము వేగచిత్తమా. 14

ఉ. సారెకుమించి తత్వమసి ♦ జాడనుగన్గొను ధీరవై మహా
భారములైన ఘోరనృతి ♦ పాలును జెందక భావభేద్యవై
నూరిక చింతసేయమది ♦ నూర్వరితోడను పొత్తుబోకు నీ
దారినిజూచుకొమ్ము సరి ♦ దానవుగమ్ము గ్రహించుచిత్తమా. 15

ఉ. గోపరిపాలికిన్ సుగుణ ♦ కోవిద హృత్సరిపంకజాళికిన్
రూపవిధాన సంచరణ ♦ రూఢికి వారణ రక్షకారికిన్
గోపనవేదికిన్ వివిధ ♦ కోమలయంగ విశేషధారికిన్
చూపున గల్పిచూడు శుభ ♦ సూచనలందగ నిందు చిత్తమా 16

ఉ భావిశుభంబులన్ బడయు ♦ పాతక వృత్తిని జేరబోకుమీ
నేవిధమైన బాధలును ♦ నీకు చరించవు నిందు నందునన్
ఠీవిననుండు మాధవు ని ♦ టీవలనైన స్మరించునింక నీ
పావన భక్తిచేకొనుము ♦ భారముదీరి తరించు చిత్తమా. 17

ఉ. ఆకలి దప్పికోస మడి ♦ మోసముజేయ కహర్నిశంబులన్
పాకట మొప్పశ్రీధరుని ♦ పార్థనజేయుము జన్ము మీకడల్
దాకొని గ్రింగురీతి తగ ♦ ధార్మిక వృత్తిని జెందుచుండు మీ
పోకలు బోక నిష్ఠ పరి ♦. పూర్ణము నొందుము మూఢచిత్తమా 18

ఉ. వ్యక్తినవ్యక్తినైన తగ ♦ వ్యర్థపు మార్గమునందు జొచ్చి కా
సక్తిని మానివై పిదప ♦ యాచకవృత్తిని వేడునీపరిభా
శక్తిని విష్ణునిన్ దలచు ♦ శాశ్వతమోక్షము దెచ్చుకోమదిన్
యుక్తిని బన్నబోకు యిక ♦ నూరడివై చెడిపోకు చిత్తమా. 19

ఉ. రాజసవృత్తి చేకొనక ♦ రాజ్యము లేలెటి బుద్ధిపోక నీ
రాజ్యము ముక్తిదంబనుచు ♦ రాగవికారము లెల్లద్రుంచి నీ
రాజనమైన శ్రీహరి క ♦ లాపము గోరుము వేరుసేయకే
రాజ విరాజమానమగు ♦ రాజిత వెల్గును గూడు చిత్తమా. 20

ఉ. అక్షరమొక్కటే మిగుల ♦ యార్తినిదీర్చి త్రియక్షరాంతమై
కుక్షినినుంచి సార్వమును ♦ కుంభితపూరక మానసికవై
యక్షర హీనతన్ బొరసి ♦ యామెడ నేక్షణ వీక్షణాకృతిన్
దీక్షవహించి జూచినను ♦ తేజము తేజము నొందుచిత్తమా. 21

శా. ఆఖట్వాంగు డనంతరూపుని మదిన్ ♦ నాలించి వైకుంఠమున్
ప్రఖ్యాతంబుగ జూరబుచ్చె గదనే ♦ ప్రాప్తంబు చింతించవే
విఖ్యాతిన్ గనడే నజామిళుడిలన్ ♦ వేపాతకానుక్తుడై
సఖ్యంబున్ భయమున్ సభక్తియుతవై ♦ సాధించు మోచిత్తమా. 22

శా. ముఖ్యంబేగద భక్తిమార్గము కలిన్ ♦ ముమ్మాటికిన్ యాశుకన్
ప్రఖ్యాతంబుగ చూపులోనదెలిపిన్ ♦ ప్రజ్ఞావిశేషంబునన్
ముఖ్యంబంచు గనుం గొనంగద ♦ వెసీమాఘత్వమున్ ద్రెంచుమీ
వ్యాఖ్యానంబులు జేయుబోకు హరినే ♦ వర్ణించు మోచిత్తమా. 23

ఉ. కాశికి బోయినన్ గలదె ♦ గాశిలినొందుటగాని లోననే
వాశిని జెందినట్టి వన ♦ మాలినిజూడు గళత్రిసూత్రిమై
భాశిలువాని దెల్యకను ♦ బాల్పడు దుఃఖములోన జిక్కుటే
యాశ దురాశగాదె విను ♦ నార్తిని మాధవుగోరుచిత్తమా. 24

ఉ. సాధుతనంబునన్ హరిని ♦ సార్వము నీహృదయంబు లోపలన్
బాధలు లేక నెల్లెడల ♦ పాలనచేయు మటంచు మిక్కిలిన్

బోధయొనర్చు వెండియు ♦ తపోధనమున్ గయికొమ్ము వేగ మా
రాధన సేయునిత్యమును ♦ యాపదలున్ దొలగంగ చిత్తమా. 25

చ. ధనమునుగోరి దుష్టచరి ♦ తంబుల దూరి యనేక భంగులన్
మనమును మారి నీవికట ♦ మార్గములందున సంచరించ కే
వనజ దళాక్షు పాదములు ♦ వప్పగబట్టి స్మరించు నంతనే
కనుగొనవచ్చు మోక్షమును ♦ కానవు నీస్థితి మూఢ చిత్తమా. 26

ఉ. వానను పంటు పైరుగతి ♦ వర్ధిలువర్ధిలు జ్ఞానమార్గమున్
మానక దెల్యుమీజడము ♦ మానుము నిశ్చల తత్వమే తగన్
బూనుము శ్రీహరిన్ గనుము ♦ పూర్ణత గైకొను శాశ్వతంబుగా
ధ్యానసమాధినిష్టగొను ♦ దాస్యము జేయు తరించు చిత్తమా. 27

ఉ. పాపములోనజిక్కి పరి ♦ పాకములేక చరించుచుండి తా
లోపములెన్నొ జేయుచును ♦ లోననుయున్న విభున్ దలంచక
రూప వయోవిలాసముల ♦ రూఢిని జేసి తమోంధకారమే
దాపరమంచు మోహివయి ♦ తక్షణమున్ జెడిపోకు చిత్తమా. 28

ఉ. వాప్తివిగావె బుద్ధియెడ ♦ వల్లుచువల్లుచు బోధజేసినన్
నోపిక చేత నీమనసు ♦ నోపివినంగ నెఱుంగవైతి వే
కోపమె విస్తరించెగద ♦ కోరికెలెల్ల నశింప సాకెకున్
లోపలవేడవే హరిని ♦ లోలతజూపుము మూఢ చిత్తమా. 29

శా. ఎన్నోజన్మలు నెత్తినావు మును నిం ♦ కెన్నో నెత్తనున్నావుగా
వెన్నుండార్తశరణ్యు వేడిననునీ ♦ విన్నంటినిన్ బాయవే
యన్నానుత్తమ జన్మలోనె గనుమీ ♦ యంధత్వమున్ బాసిహా
యున్నాదంచును శ్రీహరిన్ విడువకన్ ♦ ధ్యానించుమో చిత్తమా. 30

శా. రమ్మామాధవు పాదసేవకును నే ♦ రమ్మామదిన్ దల్చవే
మమ్మా ప్రాణములంతమౌనపుడు నీ ♦ వమ్మాట రానిత్తు వే
గమ్మా దూతచయంబు గన్నతరి నా ♦ గమ్మాదు వేగానమై
కమ్మా యాకఫవాతపిత్తములచే ♦ కమ్మా నెట్లగున్ చిత్తమా. 31

శా. అమ్మా యాలునుబిడ్డలున్ మొగులు ని ♦ త్యమ్మామదిన్ జూడుమా
యమ్మా యమ్మెలుగాక నీమహిని నే ♦ హ్యాంబైన సంసారమున్
బొమ్మల్ నాట్యములంచుగాన వహాహా ♦ బోజూతువే మోక్షమున్
రమ్మావిష్ణుని పాదసేవకొరకై ♦ రాద్ధాంతమా చిత్తమా. 32

ఉ. తత్తరజేయుమింక గును ♦ తత్వములందున తత్వజాలమున్
హత్తినవేళ దేహమున ♦ హామికయుండునె రిత్తయానుగా
మత్తతచేత మాధవుని ♦ మానసమందున దల్చకున్న నీ
కుత్తికగోసి యంతకుడు ♦ కుంభి యఘుంబున నుంచుచిత్తమా. 33

ఉ. మోసము వచ్చునంచు మది ♦ మోహపుచింతలు బాసి తారకం
బీసనకన్ పఠించుతరి ♦ యీయెడగాక మరెప్పుడన్న న
భ్యాసము జూరబుచ్చుము న ♦ భంబనుదానిని జూడు దృష్టిచే
న్యాసముజేయుమో మిగుల ♦ న్యాయముగల్గు తరింప చిత్తమా.34

చ. ఘటమునకొక్క యీమఠము ♦ కావలిగాదె మఠంబుసాక్షిగా
ఘుఠమునుబోవు వెంటనె ర ♦ కారకియంతయు శూన్యరూపమై
యటులను దోచకుండుగద ♦ యారడిలోబడి పాపకర్మచే
తటుకున దుఃఖమబ్బుగద ♦ దాశరథీ యను మూఢచిత్తమా. 35

ఉ దృశ్యము నశ్యమౌగదవె ♦ దుమ్మెగజల్లిన దుమ్మగల్యదే
వశ్యముజేయవే హరి న ♦ వశ్యముపాధ్రనజేసి నేయడన్
హాశ్యము జాయకేమిట ర ♦ హాశ్యముబోధక మంచుమించులో
కాశ్యపియందు నిక్కమను ♦ కారణమున్ విడుమింక చిత్తమా. 36

మ. అరిషడ్వర్గములన్ని యాపుకొని యా ♦ నాత్మాయనాత్మన్దగన్
నిరుపేదన్గతినుండి యేకముగనే ♦ నిర్మోహివై యంతటన్
పరమున్జేరు నుపాయముంగను మహా ♦ పాండిత్యమున్జాలు నీ
దరిజేరంగను విష్ణునామమె గదా ♦ తత్వంబిదే చిత్తమా. 37

శా. సంతోషంబని మోహపాశములతో ♦ సంసార బంధంబులో
యంతోవింతగ కేళిసల్పెదవు నీ ♦ తంతుల్ విచిత్రింబగున్

చింతన్ జేయవు ముందుకర్మగతికై ♦ ఛీ భ్రష్టువై పోవటే
కంతన్ గానవు విష్ణుసేవ ఫలమా ♦ కాంక్షించు మో చిత్తమా. 38

మ. అరవిందాసను కూర్మికర్మ ఫలమే ♦ యందొక్కటిన్ దప్పనే
మరకన్ నీమరకన్ విదల్చుకొనుమా ♦ మాయన్ విడంబించకన్
దురితంబో యఘజాలమార్గమును మున్ ♦ దూరీకృతన్ జేయగా
పరమాత్ముండగు శ్రీహరిన్ దలచునీ ♦ పాటించుచున్ చిత్తమా.

ఉ. మాటలచేతగాని మది ♦ మాటకె మార్పులజేతగాని స
య్యాటలచేతగాని హరి ♦ యంచు దలంచుము గానవేత్తవై
దీటుకొనన్ మహారసము ♦ తీపిని గ్రోలి ముదంబుగాను మా
పాటవమొప్ప సద్గురుని ♦ ప్రాభవమొందుము నింక చిత్తమా. 40

ఉ. బ్రాతములోనె పాతక స ♦ మాజములోన వశించుకొంతనే
యాత్రిపుచేష్టలన్ దుమికి ♦ యాతనదెచ్చుట నొక్కటేగదా
సూత్రికధారి శ్రీహరిని ♦ జూచెటిమార్గము జూచుకోవు నీ
శాస్త్రము జాలునింక చర ♦ సాలకుబోకుము మూఢచిత్తమా. 41

ఉ. హాటకవస్త్రధారి మరి ♦ యాదను నీపయి దృష్టియుంచగా
బూటకమంచు తిర్గెదవు ♦ పోకిరివై నెటువృద్ధిబొందెదో
హాటకగర్భుడాది సుర ♦ లంత నుతించెడి దివ్యరూపు నీ
వేటికి జూచి వేడవదె ♦ వెఱ్ఱివె కుఱ్ఱవె నింకచిత్తమా. 42

ఉ. బుఱ్ఱకు నెక్కదేమొ మద ♦ పూరితమైన శరీరసౌఖ్యమున్
తొఱ్ఱయుగాదె నిన్నుకడ ♦ ద్రోయరె యంతకు సేవకాదులున్
గఱ్ఱనిగుఱ్ఱనేవు నిను ♦ కాల్చరె యాబడబాగ్నిలోన హాహా
వెఱ్ఱితనంబుమానిటుల ♦ వేడుము శ్రీహరినిందు చిత్తమా. 43

ఉ. అంతకుడెంతొ ఘాతకుడు ♦ నార్యులసేవను బుద్ధిదెచ్చుకో
నింతకు నింతఘోరమగు ♦ నిందెలబొందిన పాపకర్మి నీ
పంతము సాగనేర్చునె ప్ర ♦ పంచముకల్ల నిజంబుదెల్సుకో
చింతలజిక్కకే వ్యధను ♦ చింతిలబోకు తరించు చిత్తమా. 44

ఉ. ఋక్తతనంబునన్ మనసు ♦ రూఢిసిజేయక దోసకర్మలే
నొత్తుగజేసి రౌరవము ♦ నొందెదవేగతి గానవేమొ నీ
నుత్తలపాటు నొత్తుపడ ♦ నూరిక జిష్ణుని కృష్ణునేయడన్
తత్తరమొంది వేడుమిక ♦ దార్ఢ్యము తప్పక ముందె చిత్తమా. 45

ఉ. రాజసమేల యీసుశమ ♦ రాజిలునే పొలుపొంది నెప్పుడున్
నాజిని పారిపోవు విల ♦ యంబుననే తమముందుజిక్కి నీ
రాజనశక్తిలేకను వి ♦ రాజమునొందవె నింకవెల్లివై
భ్రాజితవిష్ణునామ కథ ♦ భద్రము క్షుద్రము వీడు చిత్తమా. 46

శా. అభ్రింకాంకిత మభ్రమంబుగదవే ♦ యామీదశూన్యంబగున్
విభ్రాభ్రాజితమైన ముక్తములెగా ♦ విభ్రాంతిచే నుండకన్
శుభ్రింబైన మహత్వ తేజమును తా ♦ శోధించి ముమ్మాటికిన్
నభ్రిప్రాపితుడైన శూన్యునిదయన్ ♦ యాచించుమో చిత్తమా. 47

శా. గర్భాగర్భితమైన వానినడకల్ ♦ గానంగలే రెందరో
శుభ్రాంశుండు మహోగ్రతేజమును తా ♦ జూడంగశక్తుండె యా
విభ్రాదభ్రగతుండునైనను సదా ♦ విభ్రాంతుడే నౌకదా
బభ్రాజంబుగనంగలేనిది గనున్ ♦ ప్రాప్తంబుగా చిత్తమా. 48

శా. సంసారంబను సాగరంబు కడలో ♦ సంసారివై సారెకున్
కంసారిన్ గనలేక నే జడమునన్ ♦ గార్హస్థ్యంబులేకుస్కినీ
సంసారంబునగూలి వ్యర్థమగు నీ ♦ సంకల్పమున్ మాయచే
హింసన్బొందగ కృష్ణుజిష్ణునిమదిన్ ♦ యీక్షించుమో చిత్తమా. 49

ఉ కాశి గయా ప్రయాగములు ♦ కాగలవన్నియు తీర్థయాత్రలున్
జేశినలేదు దృష్టములు ♦ చేతనమందు నిరూఢిలేకనే
రాశికిబుద్బుదంబులను ♦ లాగున మానుత్యజించి సత్యమున్
వాశికినెక్కి యాహరిని ♦ వావిరిసంస్తుతి జేయు చిత్తమా. 50

ఉ. భాసురమాని నీనడక ♦ భావము వంకర సంకటంబగున్
మోసము వచ్చునేయడల ♦ మోహపువార్ధిని బ్బంగబోకుమా

దాసునిరీతి వేడి తను ♦ దానను భావము బొందుమిక్కిలిన్
యీసుననుండబోకు నిట ♦ నీశుని వేడు తరింప చిత్తమా. 51

ఉ. ఆయణిమాది శిద్ధులగు ♦ యందరొ తాపసమూర్తులున్ మహా
కాయజు బంధ జాలములు ♦ గట్టిమనంబున గుట్టుజేసి యా
మాయను దూరుజేసి భవ ♦ బంధములన్నియు దూసివేసి స
ర్వాయువు బెంచి యీశ్వరుని ♦ వారక బొందిరి జూడు చిత్తమా. 52

శా. ఎన్నోమార్గములన్ జొరంబడియు తా ♦ మెన్నోవిధుల్ బూనియా
వెన్నుండార్త శరణ్యరక్షకునిపై ♦ నెన్నోకథల్ బాడుచున్
మున్నోమున్న గణించు పాతకములన్ ♦ మున్ముందుగాబోవ నీ
కెన్నోమారులు బోధజేసితిగదే ♦ నేమారకే చిత్తమా. 53

ఉ. రాగములన్ విశేష మను ♦ రాగములన్ భయమొందువేళలన్
రోగములన్ యనేకమగు ♦ లోభములన్ తగునట్టికర్మలన్
భోగములన్ సనాతన వి ♦ ముక్తములైన యఘంబులున్ మహా
యోగములన్ని దూరమగు ♦ నో హరిసేవ తరింప చిత్తమా. 54

ఉ. కాయము నస్థిరంబనుచు ♦ గన్గొను గన్గొనకున్న పాయమే
వేయువిధంబులన్ జెడక ♦ వేదముతోడగు నీ కుపాయమే
వాయజుడాది గాగలుగు ♦ వారలు భాగవతోత్తముల్ సదా
ధ్యాయము సేయు యీహరిని ♦ ధ్యానసమాధిని జేర్చు చిత్తమా. 55

శా. సాకారంబను నిర్గుణంబనెదు నీ ♦ సాహిత్యముల్ దెల్యమా
ప్రాకారంబగు దేహమే పతనమై ♦ ప్రాపించకన్ నుండుచో
నీకారుణ్యపదార్థ మెట్టులగునో ♦ నీ యోచనల్ సేయవే
యాకాలున్ దెసుబోవ వెంటనె మహా ♦ నాయాసమా చిత్తమా. 56

ఉ. పాంచికభూతియా ఘటము ♦ పాపసమేళనమై కృశించగన్
మించి నయోమయంబగును ♦ మీరిన శ్వాసలతోడ నేహ్యమై
గాంచెనుచూపు విస్మయము ♦ గన్గొనుదూతల చూచినంతనే
మంచితనంబు బోవుగద ♦ మానక శ్రీహరి జేరు చిత్తమా. 57

చ. పరుడణురూపుడైనిలచె ♦ పావనమూర్తి తదేకనిష్ఠతో
నిరుపమమైన యామూర్తిని న ♦ నేకముగా కడతేర్చుపాపులన్
దొరకొని జూచుచుండెనుగ ♦ దోరపుభక్తిని మ్రొక్కిమాటికిన్
పరమును గానవే హరిని ♦ పావన మూర్తిని వేడు చిత్తమా. 58

ఉ. కాయజు మోహజాలమున ♦ కన్నులుమిన్నులు జూచిభోగముల్
బాయనటంచు కాములను ♦ బాసట బోయెదవేమొ సారెకున్
రాయివె మోక్షమబ్బె కళ ♦ లాయివె లాహిరివైననీకు నే
తాయినిగూర్తు శ్రీహరి బి ♦ డారును వేడుమునింక చిత్తమా. 59

ఉ పుట్టువులో మనుష్యుడను ♦ పూర్వకృతంబున బ్రాహ్మణుండనై
కట్టడికార్యముల్ సలిపి ♦ కాదనునిందెల బొందితింక నీ
పట్టుననైన శ్రీహరిని ♦ ప్రాపకమంచు స్థిరంబుగామదిన్
డట్టకకాలు వీటికిని ♦ దారుణ వృత్తినిబోకు చిత్తమా. 60

ఉ. తుచ్ఛసుఖంబులన్ మరగి ♦ తూగుచు సంతసమొందెదేమొ నీ
యిచ్ఛను మానుమానిక స ♦ హింపను దుర్గతి పొంతబోవగా
స్వచ్ఛమెనిచ్ఛలున్ హరిని ♦ స్వాగతు జేయుము స్వప్నలబ్ధమా
పుచ్ఛముద్రొక్కు సర్పవిష ♦ పూరితమా పడిపోవె చిత్తమా. 61

ఉ. కోపముచేత పాపమును ♦ గుట్టలరీతి గణించుచుందువే
పాపముచేత దుర్గతికి ♦ పాలుపడంగ తరించనేర్తువే
బాపురె యీమురారికథ ♦ బాయక సంతసమొందుచుండవే
రేపునుమాపు లేపుమది ♦ రేచక కుంభకమందుయోగివై. 62

ఉ. తాపసులున్నజాడలును ♦ తాత్పరియంబున జూచుత్రోవయే
నోపుదు నిక్కటంబుగను ♦ నోముఫలించును సారమొందెదా
లోపము లేదు నిశ్చయము ♦ లోననుపట్టి హరిన్ దలంపుమీ
కాపురముండె దచ్చటను ♦ కాగల త్రోవ నుతించు చిత్తమా. 63

శా. యజ్ఞేశుండని యజ్ఞకర్తయని తా ♦ యజ్ఞంమనంబిందునన్
ప్రాజ్ఞుల్ మెచ్చగనుంచు మిక్కిలిదె నీ ♦ ప్రాప్తంబునన్ సాజ్ఞచే

యజ్ఞానంబువిడంగ జేయుటిదె నా ♦ నాయచ్యుతున్ వేడగా
సుజ్ఞానంబునుగల్గి మోక్షపదవిన్ ♦ జూపట్టునో చిత్తమా. 64

శా. ఆ ప్రాచీనము సంచితంబును తగన్ ♦ యామీద నాగామియున్
స్వప్రాల్పించునె నిచ్ఛచేత దిరుగున్ ♦ సంసారవార్ధింబడన్
సంప్రాప్తంబగు నట్లుగా విధివశా ♦ త్సంసర్గబోనున్నదే
ఆ ప్రాప్తంబగు దానిప్రాప్తమగు నీ ♦ యంతస్సునన్ చిత్తమా. 65

శా. శ్రీరామారఘురామ రామయనుచున్ ♦ చిత్తంబులో హత్తినన్
నేరామామణి నోముపంట యనుచున్ ♦ నెందెందు ప్రఖ్యాతిగా
తోరంబొప్ప స్మరించుచున్న మదిలో ♦ ద్రోహంబులౌ దోసముల్
సారంబుల్ జెడి ఛిద్రమౌను గదని ♦ స్సారంబుగన్ చిత్తమా. 66

ఉ. బోధను దెల్సి మానసము ♦ బొందుసపోవగ నీకసార్వమున్
మాధవుపాద చింతనలు ♦ మగ్నముగా వచియింపుచుండు మీ
బాధలు దొల్గు యాపదల ♦ బోరునశించును విష్ణుమందిరా
రాధనగల్గు ముక్తిపద ♦ మారయగాంతువు నిచ్చ చిత్తమా. 67

శా. సన్యాసంబునలేదు చాలజపముల్ ♦ సాధించినన్ లేదు నీ
సన్యాకాంతపు మాటలన్ వినినసే ♦ యాయుంతలోపోవునే
వస్యంబుల్ నమలంపు యాత్రలనుచున్ ♦ వర్తించెనన్ లేదుగా
ధన్యోస్మీన్ యని చిత్తశుద్ధిగ మాకన్ ♦ దల్పంగదే చిత్తమా. 68

మ. శతిసర్పంబులు చుట్టుజుట్టిన గతిన్ ♦ చాంచల్యమౌనప్పుడే
కతనన్ దల్తువు రామనామము సదా ♦ గ్రాహ్యంబు నున్నప్పుడే
వ్రతముల్ నిష్టను నిష్టగా నడుపుమీ ♦ ప్రాప్తంబు మందైనచో
వెతలున్ బోవును ముక్తికారణమగున్ ♦ వేవేగనో చిత్తమా. 69

ఉ. గోచరమౌ పదార్థమును ♦ గోరుట నెక్కువగాదు మిక్కిలిన్
సూచనచేనగోచరము ♦ జూడగ గోరుము శక్తిచేతనే
వాచక వృత్తిచేత భవ ♦ బంధములన్ విడనాడి హెచ్చునా
లోచనచే వచించనిది ♦ లోచనసౌజ్ఞను సంతసంబుగా
దాచిన వస్తువంచు తమి ♦ దీరనుతించుము వేగచిత్తమా. 70

ఉ. గవ్వలు రాల్చురీతిగను ♦ గ్రాహ్యముతోడుత కర్మబంధముల్
నువ్వులు రాలుకాయులన ♦ నూరిక ద్రోయుము చిత్తశుద్ధిగన్
బువ్వను దిన్నమాడ్కి పరి ♦ పూర్ణసుఖంబును బొందు వేగమే
చివ్వకుబూని తస్కరుని ♦ చేష్టలబోక తరింతు చిత్తమా. 71

శా. వేదాంతంబులు గీతలర్థములు నీ ♦ వేమేమి గన్గొందువే
మోదంబందుచు భక్తిమార్గమున నా ♦ మోదించు ముమ్మాటికిన్
భేదంబేమియు లేక జిష్ణునియడన్ ♦ ప్రీతిన్ మనోవ్యక్తిచే
నాద బ్రహ్మమునందు జిక్కుము సదా ♦ నాహ్వాయమౌ చిత్తమా.

ఉ. క్రోధముచేత పాపమును ♦ గూడును కొండల పెంపుగాను నీ
క్రోధముచేత హృద్వనవి ♦ గోచరమౌ కడుదుఃఖసంపదన్
క్రోధము యాలవాలమయి ♦ కూర్చును శూలములున్నచాడ్పునన్
క్రోధమువీడ శ్రీ హరిని ♦ గోరుముగోరుము మూఢచిత్తమా. 78

చ. తృణమును నేటబడ్డగతి ♦ త్రోయును దుర్లభమౌ సుడిన్బడన్
పణుకును బట్టలేవు మది ♦ పారుడువేగము బోవవచ్చునే
పాణికను వృక్షమూలమును ♦ పొంతనుబట్టిన నీదనేర్తువే
వణికుని సాక్షిసాక్షియగు ♦ వద్దహరిన్ తగవేడు చిత్తమా. 74

ఉ. కుమ్మరపుర్వు యావటము ♦ గూడుము పద్మము యందుబిందువుల్
గొమ్మని సాటినీకు గుణ ♦ కోవిదవైదరి ముట్టుచున్నిటన్
సొమ్మనిగోరు యాపరుని ♦ సోహమనస్కునిగాను జూడు నీ
జుమ్మరులన్ని బాయునిక ♦ చోద్యము గైకొను నిందుచిత్తమా 75

మ. నిముషంబున్ విడబోకుమింక హరినే ♦ నీయోగదృష్టంబునన్
తిమసంబుల్ విడి తేజరూపివగుచున్ ♦ తత్వార్థతన్ గందువే
భ్రమలన్ బాయుము నిర్గుణానుభవమున్ ♦ బ్రాపింప నిర్దోషివై
క్రమ మొప్పంగను వెల్గులోన వెలుగై ♦ కల్యాణతన్ చిత్తమా.

ఉ. వాయసవృత్తిగా దిరిగి ♦ వ్యాసటబొందుచు నెన్నొభంగులన్
బాయని పాపపుంజముల ♦ పాలునసీగి తరించరేని నీ

కాయము నస్థిరంబనుచు ♦ కామితముల్ విడ ద్రోసివాక్కుల
ధ్యాయము సేయు శ్రీహరి న ♦ వారిత మొప్పగనింక చిత్తమా. 77

శా. అష్టావింశతి దుష్టనరకములనే ♦ యాశింపకన్ వేగమే
దృష్టాదృష్టములన్ని గన్గొనుచు నీ ♦ దృష్టంబులా దోసముల్
స్రష్టన్ దూరక బాపుకొమ్మనిట నీ ♦ సౌఖ్యంబు పెంపొందగా
విష్ణున్ దల్చుము నేకమానిసివి నై ♦ వేవేగమో చిత్తమా. 78

శా. చుట్టున్ జుట్టుకొ నీదువారు వరుసన్ ♦ జూపుల్ విడంబించగా
పట్టీయంచు వచింతురా ర్తవమునన్ ♦ బట్టంగయాదూత వే
గట్టన్ నోరునులేక నేడ్చెదవహో ♦ కాఠిన్యబంధంబులన్
దట్టన్ బోక హరిన్ దలంపుమిహామున్ ♦ దప్పించునో చిత్తమా. 79

ఉ. హాయిని లేదుగా మనము ♦ నంతకు నంతకు క్షీణమైనచో
వేయిని వెంటరావ్వగద ♦ వేగమె నాహరి పాదసేవచే
హాయినిగమ్ము మీదొడను ♦ యారడినొందక నుండుమాటికిన్
ద్రోయుము నీకళంకములు ♦ దోర్బలశక్తిని మూఢచిత్తమా. 80

ఉ. పూరినయాకులున్ నుదక ♦ పూరితమై తగుభోజనంబుగా
దూరములందు వన్యముల ♦ తోరముతోడుత నున్న నేమి వి
స్తారత జంబుకాకమృగ ♦ సంచరణాకృతిగా మునీశ్వరుల్
జేరుట నెట్లుముక్తి హరి ♦ చింతనులేక తరింపచిత్తమా. 81

ఉ. కారణమానె కర్మలు న ♦ కారణమా జన రంజితార్థమై
ధారుణి జేయుచుందురది ♦ తప్పకవచ్చును మోక్షసాధనే
కారణమాను తత్వమును ♦ గన్గొని ధ్యానముసేయ శ్రీహరిన్
చేరు నుపాయముల్ గలదు ♦ చింతనసేయుము నింకచిత్తమా. 82

చ. గృహము నరణ్యమొక్కటిగ ♦ గూర్చి విరాగముతో దిగంబరుల్
గుహలను పట్టణంబు లను ♦ కూలముతోగత వ్రీడలైననో
నిహమున గార్థభంబులును ♦ నిట్టుల దిమ్మరులై చెరించవే
తహతహలేల శ్రీహరిని ♦ దల్చుము మోక్షముగల్గు చిత్తమా. 83

ఉ. వేదము శాస్త్రముల్ జదువ ♦ వేడుకగల్గిన లేదు దానిచే
మోదముగాదు బ్రహ్మమును ♦ మూగపదార్థము తెల్విలోననే
భేదముదెల్సి సెప్పును న ♦ భేద్యమవద్య మగోచరంబు నా
మీదనుజూడు కల్యమిక ♦ మీదను తొందర జేయు చిత్తమా. 84

ఉ. యోగులు గంగవడ్డులను ♦ యోగముల్ నివసించ నేమియూ
భోగములంది జన్మమృతి ♦ పోకడలన్ దగు నెట్లుజూచు నా
లోగము బ్రహ్మ విష్ణుశివ ♦ రూపములన్దగు నెట్లుజూచునా
యోగములేల శ్రీహరిని ♦ యోచన జేయుమునింక చిత్తమా. 85

చ. యొకయొక పూటభుక్తిగొని ♦ యూరకుపోష్యము లెన్నొజేసి తా
నొక నియమంబు నేర్పరచి ♦ నోర్పున కాయము శోషిలంగనే
సుకరములేదు మూఢునకు ♦ సొంపుగ మాయత్యజించి విష్ణునిన్
సకలము నీవెయంచు మది ♦ జాటిన మోక్షముగల్గు చిత్తమా 86

ఉ. కాయము నొంతొ దండనము ♦ గాగనుజేసిన ముక్తిగల్గునే
మాయనుగూడి జ్ఞానమును ♦ బాసితివింకను పుట్టమీదనే
బాయక నెన్నిగొట్టినను ♦ బాయునె ప్రాణము కాలసర్పముల్
వేయువిధంబులన్ హరిని ♦ వేడిన మోక్షము గాదె చిత్తమా. 87

చ. జటలనుబారు బెంచి తన ♦ సాధన డాంబికవృత్తిబూసియే
నటునిటు వేషధారియగు ♦ నాతనిజూచి భ్రమించులోకముల్
పటుతరమైన జ్ఞానియని ♦ బల్కుదురంతెయుగాక నిశ్చయం
బెటువలెగల్గు మాధవుని ♦ నేర్పడవేడక యున్న చిత్తమా. 88

ఉ. మృత్తును భస్మమున్ మిగుల ♦ మూర్ఖత దుమ్ముశరీర లేపనం
బొత్తుగజేసినన్ గలదె ♦ యూరకమానవ కోటికెయ్యెడన్
నిత్యమువాపి మృత్తుకను ♦ నిండుగబూతిని బొర్లుచుండదే
సత్యముతోడ శ్రీహరిని ♦ సాకుమటంచును వేడు చిత్తమా. 89

శా. సంసారంబు సుఖంబుగాదనుచు తా ♦ సాధించునే విజ్ఞుడున్
సంసారంబుననుండి జూడవలెగా ♦ సంయోగమూ యోగమున్

కంసారిన్ గనలేక బ్రహ్మవిదుడే ♦ కర్మంబునున్ బాయకన్
హింసంబొందును కర్మబ్రహ్మలవిడన్ ♦ నేహ్యంబిదే చిత్తమా. 90

ఉ. చెప్పిననన్ని జ్ఞానమున ♦ సేయగవచ్చు ముకుందుసాక్షిగా
నెప్పుడు చిత్తశుద్ధిగను ♦ నేమరకుండగదల్చుమోక్షియనా
తప్పక జ్ఞానహీనుడయి ♦ తంతులుజూపిన లోకమందునే
గొప్పయుపేంద్రునిన్ దలచ ♦ కోరికెలెల్ల ఫలించు చిత్తమా. 91

మ. తవతాపంబును పాపముల్ ఘనముగా ♦ తప్పింపనే రూపునన్
యవికారాది సమూహభావమును నే ♦ యాసింపకన్ బ్రహ్మమై
నవిలోమాదివిలోలతన్ దిరుగునా ♦ యాయాశ్ర సంపాదియై
మవలన్నుండుము మోక్షసాధనముకై ♦ యాచించుమో చిత్తమా.

శా. జ్ఞానాజ్ఞానవిభక్తులన్ దెల్యనే ♦ జ్ఞానంబు సాహిత్యమున్
గానన్లక్షిత లక్షణంబులు గణాల్ ♦ గావింపగాలేను యే
దానన్ జెప్పితినో శతంబులగు నీ ♦ తాత్పర్యసంబోధనల్
మానంబందున చక్రినిన్దలుచ స ♦ న్మానించనో చిత్తమా. 93

ఉ. శ్రీ శివవాణి యద్భుతపు ♦ చిన్మయరూపము నెల్లదాల్చినన్
దోసిలినొగ్గి తన్మయత ♦ త్రోవ నెరుంగక యున్నభర్తలన్
రాశికిదెచ్చి శక్తిని వి ♦ రాజముగా గనుపింప జేసిరే
వాసిగమూలమై నిలచి ♦ వర్ధిలజూచు పరాంబ చిత్తమా. 94

ఉ. ధారణలోన జూచినను ♦ దారుణమేగద తారుమార్కైనా
ధారము గాగనుంగొను త ♦ దావలముచ్చటలన్న సూచనల్
సూరిజనాను కూలమగు ♦ స్థూలముసూక్ష్మము శూన్యమైనచో
దారముపట్టునన్ వెలుగు ♦ తాననియోచన జేయు చిత్తమా. 95

చ. పరుడు పరాత్పరుండనుచు ♦ భావములోదలపోసి యన్యమున్
నురచిత్రివేణి సంగమము ♦ మక్కువచేగని పైవెలుంగునే
వెరువకజూడునేననెడు ♦ వింతపదార్థము గొమ్మ మిక్కిలిన్
సరసముసైన నామధుర ♦ సంబున్రగోలుము వేగ చిత్తమా. 96

ఉ. ధీరస మొప్ప నిర్గుణ మి ♦ దే యని దేహాని యాచకార్తిచే
దూరము వెంటదాకుమిక ♦ తోరముతో శుభదాయివాడు వే
కోరికజెల్లునే వివిధ ♦ కోమలతేజము లబ్బుచుండునే
సారెకు శ్రీహరిన్ దలుచు ♦ సంపదలన్నియు గల్గు చిత్తమా. 97

ఉ. భాగవతార్థ తత్వమును ♦ బాగుగనీమన మందునుంచి నీ
యోగములెల్ల జూడు పర ♦ యోగములన్ బడబోకు సమ్మతిన్
భోగపదంబులందు పరి ♦ పూర్ణముజెందు మనంతు నీశునిన్
బాగుగ వేడుకొమ్ము సుల ♦ భంబగు మోక్షముగమ్ము చిత్తమా.

చ. వ్యయమును సేయ సమ్మతము ♦ యూలఘటించదు భావుకంబుగన్
రయమున దుష్టవృత్తిని ని ♦ రామయమానటు జేయుమింక నే
నయసునుదీశ వేగను వి ♦ నాయకరూపము దాల్చినిర్గుణా
మయమగు కర్మసాక్షివని ♦ మానక ధ్యానము జేయు చిత్తమా. 99

చ. నియతిని జెల్లుకాలమది ♦ నేర్పునొకింతయు లేకమూఘులై
కయితముచేత కిల్బిషము ♦ గానటియించిన వానితొ్రివలే
బయలునుగాదె యంతకుని ♦ భావములో తగదాగియుండునే
నియమముతోడ శ్రీహరిని ♦ నీవు తరింప స్మరించు చిత్తమా. 100

ఉ. సంతతిలోన ముఖ్యమగు ♦ సంతతియే కృతిగానదీనినే
సంతతిరాదు ధాత తన ♦ సంతతిపూర్ణము జేయలేదని
స్సంతతిగా నొనర్చు కవి ♦ సంతతులే గొనియాడ తారకా
సంతతినుండుదాక రవి ♦ చంద్రులపోకడనుండు చిత్తమా. 101

ఉ. నెవ్వరుభక్తిచే గొనియు ♦ నివ్వటిలంగను నున్నవారలో
చివ్వునలేచి మార్గమని ♦ చేరిపఠింపుచు నున్నగాని యా
నవ్వుచు విన్న వ్రాసినను ♦ నాయకముత్యసరుల్ జనార్దనుం
డివ్వగ గోరినారనుచు ♦ సింపుగ మోక్షమునిచ్చు చిత్తమా. 102

ఉ. వెంకట శోభనాద్రికవి ♦ వేమరుబోధకమైన పద్యముల్
కింకర బాధలుల్ దొలగ ♦ కీర్తికి మూలముగాగ సెప్పెగో

రింకల చిల్కపల్కులకు ♦ దిత్తలొనర్తురె బెంచువారు యే
వంకను చెర్కుతీపియను ♦ వార్త లెరుంగరె నింక చిత్తమా. 103

శా. విద్వాంసుండనుగాను వ్యాకరణమా ♦ విఖ్యాతి నే గాంచనే
విద్వాంసుల్ బహుమంది లక్షణములన్ ♦ వేర్వేరుగా మెంచిరా
సద్వృత్తిన్ మదినుంచి మెచ్చినధరన్ ♦ సంకల్ప మీడేరుగా
మద్వంశంబు తరింపవ్రాసితిని నే ♦ మామాటికిన్ చిత్తమా. 104

చ. కనుగొన శాలివాహన శ ♦ కాబ్దమునొక్కటి యున్మిదంతపై
వినగను నాలుగేడువిధి ♦ వెంటను లెక్కగు క్రోధనాబ్దమున్
పనిగొన మాసమాశ్వీజము ♦ బాల్పడశుక్ల త్రయోదశందునన్
అనయము నేస్మరించుటకు ♦ యార్తిని సెప్పితి నింక చిత్తమా. 105

సంపూర్ణము.

